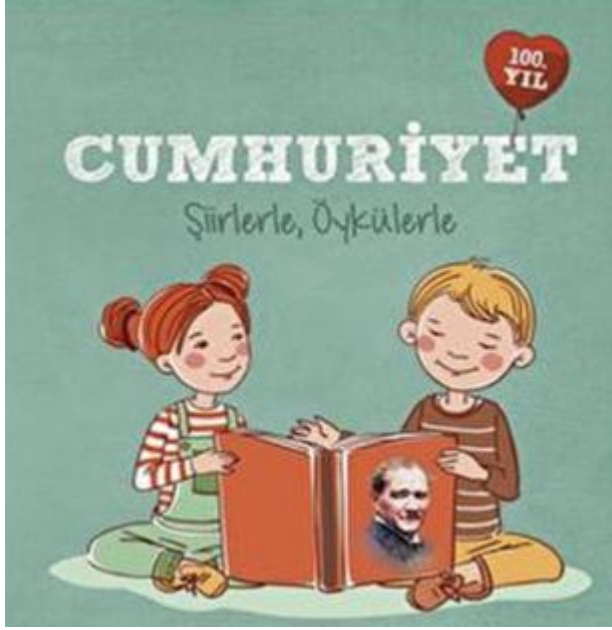

UTKU CUMHURİYETİ

Pelin GÜNEŞ

"Bir yönetim biçimi. Halkın yönetecek olanları seçimle belirlemesi" diye geçiyor kitaplarda.

· İyi de nasıl?

"Egemenlik hakkı yani devletin yetkileri bir kişiye ya da aileye ait olamaz. Bu yönetim biçiminde krallık, padişahlık ya da sultanlık kabul edilemez" yazıyor.

· Utku, derste açıklanan bu yönetim şeklini pek beğendi. Tabii ya, kim ister başında emirler yağdıran, kurallarına uyulmasını buyuran bir kral?!

Kendi ailesi geldi bir an aklına. Doğrusu babası kral gibi bir adamdı. Evdeki çoğu şey ondan sorulurdu. Eve akşam kaçta gireceğine, hangi okula gideceğine, haftalık harçlığına yapılacak zamma, pazar günü izlenecek sinema filmine kadar babasına sorulmadan verilen bir karar neredeyse yoktu.

Ya annesi... Akşam yemeklerinden yatma kalkma

saatlerine, akraba ziyaretlerinden tutun da banyo günlerine, marketten alacağı bisküvinin markasına kadar karışmadığı konu yoktu.

Hayatındaki kararları resmen bu iki yetişkin belirliyordu. Okuldan eve gelene dek bunları düşündü, düşündükçe de sinirlendi. Özgürlük için şimdi harekete geçmezse senelerce beklemek zorunda kalabilirdi. O yüzden her şeyi göze alıp aklına gelen fikri denemeye karar verdi.

Eve gelir gelmez "Nasıl geçti günün bakalım?" diyen annesine omzunu silkerek yanıt verdi.

"Biraz odamda dinlenmek istiyorum."

Akşama dek yatağında uzanıp tabletine yüklediği oyunla oynadı.

Annesi iki kez "Aç mısın?" diye sordu, her seferinde "Şimdi değilim" diye yanıtladı. "Ne zaman istersem o zaman yemeliyim" diye düşündü. Hayret, annesi itiraz etmemişti bu kararına. "Ne kadar kolaymış meğer, biraz cesur olmak yetermiş" diye düşünüp keyiflendi.

Akşam babası geldiğinde salona çağırdı. "Utkuuu! Oğlum gel biraz yüzünü görelim."

Utku hiç istifini bozmadı. "Ne bu ya? Kediler bile canı isterse gidiyorlar çağrıldıklarında. Ben niye koşayım ki? Çok istiyorsa kendi gelsin odama beni görmeye" diye geçirdi içinden.

Az sonra annesi belirdi kapıda "Oğlum iyi misin sen? Hastaysan söyle. İstersen bir ateşine bakalım, geldiğinden beri tuhafsın. Canın mı sıkın? Hadi söyle

bakayım.”

“Yok iyiyim.”

“Yemek de yemedin. Böyle olmaz, aç karnına uyumaz. Haydi kalk bir şeyler atıştır.”

“Artık kendi kendimi yönetebilirim” dedi büyük bir ciddiyetle. “Hep sizin istedikleriniz yapılınsın istiyorsunuz, sizin kurallarınıza göre yönetilmekten bıktım.”

“Yaaa!” dedi annesi dudağını büküp. Sonra da “Sen bilirsin” diyerek arkasını dönüp gitti.

Tüm gece telefonuyla vakit geçirdi, mutfağa girip çıktıkça dolaptaki atıştırmalıkları odasına taşıdı. Tabii ki ödevlerini yapmadı, çantasını bile açmadı. Ertesi gün de kimse ona seslenmediği için uyanamadı, okula da geç gitti.

İki gün böyle devam edince annesi isyan bayrağını çekti. Utku'nun tek kişilik özgürlüğüne destek olmayacağını, artık yemeğini kendisinin yapmasını, çamaşırlarını yıkamasını, alışverişini halletmesini söyledi. Kararı kesindi.

Babası daha da sertti. Bundan böyle harçlık yok demişti.

Üçüncü günün akşamında Utku, omuzları çökmüş, mutsuz, biraz da çekingen odasından çıktı. Mutfaktan gelen sesler ve kokular çok çekiciydi. Annesi ve babası güle oynaya yemek yiyordu. Sessizce yanlarına gidip, “Ben de yemek alabilir miyim?” dedi.

Annesi şaşkındı.

“Aa... Utku Cumhuriyeti! Hayırdır? Özgürlük sıkıcı mı geldi yoksa?” dedi biraz alaycı.

Utku başı önünde, hiç sesini çıkarmadan bekledi.

Kafası karışıkta. Evet, özgürce zaman geçirmek, büküklerin kuralları olmadan yaşamak güzeldi. Ama bu kez de başka dertler çıkmıştı karşısına. Temiz çamaşırını kalmamış, sıcak yemeği özlemiş, sınıfta yapmadığı ödevler yüzünden zor durumda kalmış ve sıranın üzerinde uyuyakalmıştı. Üstelik üç gün üst üste geç kaldığı için uyarı almıştı.

En kötüsü de bütün bunları nasıl yola koyacağına dair hiç bir fikri yoktu.

Annesi konuyu uzatmadı.

"Tabii ki yemeğini yiyebilirsin ama bir şartla. Sorumluluklarını yerine getirmeye devam edeceksin. Kendi kararlarını alabilme konusuna gelince, hiç merak etme. Eğitimin, bilgin, tecrüben, yaşın arttıkça yani büyüdükçe o istediğin özgürlük sana gelecek. Zamanının ve hayatının yönetimi sadece sende olacak. Anlaştık mı?"

Anlaşmışlardı elbette. Bundan böyle ne annesinin, ne babasının ne de Utku'nun dediği oluyordu. Kararlar hep birlikte alınıyordu.

Peki siz ne diyorsunuz Utku'nun başına gelenlere? Kurduđu cumhuriyet niye yürümedi?

Sorumluluk almayan, kendi varlığının, becerilerinin, yapabilme gücünün farkında olmayan insanlar bir kral ya da padişah gibi onlara "Şunu yap, bunu yap" diyecek bir güce ihtiyaç duyarlar.

Atatürk, kadın, erkek, çocuk, yaşlı, her yaştan, her kesimden, her meslekten insanın özgürce yaşamasına çok ama çok önem verdi. Bunun en temel yolu iyi bir eğitim almalarıydı. Müzikle, sanatla, bilimle, tarım

ve teknolojiyle ilgilenmelerini, vatandaşlık haklarının bilincinde olmalarını çok önemsemişti. Dilde, eğitimde, kılık kıyafette ve haklarla ilgili getirdiği yenilikler hatta cumhuriyeti ilan etmesi, yurttaki tüm insanların özgürce yaşamaları, kimseye bağımlı olmadan kendi kendilerine yeten insanlar olmalarını sağlamak içindi.

İşte bu nedenle cumhuriyet, coşkulu bir bayram olarak kutlanmayı hak ediyor. Ancak bireylere yüklediği sorumluluk çok büyük.

Benim cumhuriyetten anladığım bu oldu. Siz ne düşünüyorsunuz?

Pelin Güneş

